Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

z 9. septembra 2015 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Zodpovednosť leteckého dopravcu v prípade nehody — Žaloba o náhradu škody — Montrealský dohovor — Nariadenie (ES) č. 2027/97 — Let uskutočnený bezplatne majiteľom nehnuteľnosti na účely jej prezentácie prípadnému kupujúcemu — Nariadenie (ES) č. 864/2007 — Priama žaloba proti poistiteľovi občianskoprávnej zodpovednosti upravená vo vnútroštátnom práve“

Vo veci C-240/14,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Landesgericht Korneuburg (Rakúsko) z 12. mája 2014 a doručený Súdnemu dvoru 12. mája 2014, ktorý súvisí s konaním:

Eleonore Prüller-Frey

proti

Norbertovi Brodnigovi,

Axa Versicherung AG,

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predseda prvej komory A. Tizzano, sudcovia S. Rodin (spravodajca), A. Borg Barthet, E. Levits a M. Berger,

generálny advokát: M. Szpunar,

tajomník: V. Tourrès, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 4. marca 2015,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— E. Prüller-Frey, v zastúpení: A. Weinzierl, Rechtsanwalt,

— N. Brodnig a Axa Versicherung AG, v zastúpení: F. Hörlsberger, Rechtsanwalt,

— rakúska vláda, v zastúpení: C. Pesendorfer, splnomocnená zástupkyňa,

— francúzska vláda, v zastúpení: M. Hours, splnomocnená zástupkyňa,

* Jazyk konania: nemčina.

— Európska komisia, v zastúpení: G. Braun, M. Wilderspin, F. Wilman a K.-P. Wojcik, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 20. mája 2015,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 1 ods. 1 a článkov 17, 29 a 33 dohovoru o zjednotení niektorých pravidiel pre medzinárodnú leteckú dopravu uzavretého v Montreale 28. mája 1999 a schváleného v mene Európskej únie rozhodnutím Rady 2001/539/ES z 5. apríla 2001 (Ú. v. ES L 194, s. 38; Mim. vyd. 07/005, s. 491, ďalej len „Montrealský dohovor“), článku 2 ods. 1 písm. a) a c) nariadenia Rady (ES) č. 2027/97 z 9. októbra 1997 o zodpovednosti leteckého dopravcu pri preprave cestujúcich a ich batožiny v leteckej doprave (Ú. v. ES L 285, s. 1; Mim. vyd. 07/003, s. 489), zmeneného a doplneného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 889/2002 z 13. mája 2002 (Ú. v. ES L 140, s. 2; Mim. vyd. 07/006, s. 246, ďalej len „nariadenie č. 2027/97“), článku 3 písm. c) a g) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 785/2004 z 21. apríla 2004 o požiadavkách na poistenie leteckých dopravcov a prevádzkovateľov lietadiel (Ú. v. EÚ L 138, s. 1; Mim. vyd. 07/008, s. 160), článku 67 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES L 12, 2001, s. 1; Mim. vyd. 19/004, s. 42), článku 18 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 864/2007 z 11. júla 2007 o rozhodnom práve pre mimozmluvné záväzky (RÍM II) (Ú. v. EÚ L 199, s. 40), ako aj článku 7 ods. 1 písm. f) druhej smernice Rady 88/357/EHS z 22. júna 1988 o koordinácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení, týkajúcich sa priameho poistenia s výnimkou životného poistenia, na uľahčenie účinného vykonávania slobody poskytovať služby a o zmene a doplnení smernice 73/239/EHS (Ú. v. ES L 172, s. 1; Mim. vyd. 06/001, s. 198), zmenenej a doplnenej smernicou Rady 92/49/EHS z 18. júna 1992 (Ú. v. ES L 228, s. 1, Mim. vyd. 06/001, s. 346, ďalej len „smernica 88/357“).

2 Tento návrh bol predložený v rámci sporu medzi pani Prüllerovou-Freyovou na jednej strane a pánom Brodnigom a spoločnosťou Axa Versicherung AG (ďalej len „Axa“), nemeckou poisťovňou, na druhej strane vo veci náhrady súčasnej a budúcej škody, ktorú pani Prüller-Frey utrpela v dôsledku leteckej nehody.

Právny rámec

Medzinárodné právo

3 Článok 1 ods. 1 Montrealského dohovoru stanovuje:

„Tento dohovor sa vzťahuje na všetku medzinárodnú prepravu cestujúcich, batožiny alebo nákladu vykonávanú lietadlami za odplatu. Vzťahuje sa rovnako na bezplatnú prepravu lietadlom, ktorú vykonáva letecký dopravný podnik.“

Právo Únie

4 Podľa článku 1 nariadenia č. 2027/97:

„Toto nariadenie vykonáva príslušné ustanovenia Montrealského dohovoru o preprave cestujúcich a ich batožiny v leteckej doprave a ustanovuje určité dodatočné ustanovenia. Rozširuje aj uplatňovanie týchto ustanovení na prepravu v leteckej doprave v rámci jedného členského štátu.“

5 Článok 2 ods. 1 uvedeného nariadenia stanovuje:

„Na účely tohto nariadenia:

a) ‚letecký dopravca‘ znamená letecký dopravný podnik s platnou prevádzkovou licenciou;

b) ‚letecký dopravca spoločenstva‘ znamená leteckého dopravcu s platnou prevádzkovou licenciou udelenou členským štátom v súlade s ustanoveniami nariadenia [Rady] EHS č. 2407/92 [z 23. júla 1992 o licenciách leteckých dopravcov (Ú. v. ES L 240, s. 1; Mim. vyd. 06/002, s. 3];

c) ‚osoba oprávnená na kompenzáciu‘ znamená cestujúceho alebo ktorúkoľvek osobu oprávnenú vo vzťahu k tomuto cestujúcemu vzniesť nárok v súlade s platným právom;

…“

6 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1008/2008 z 24. septembra 2008 o spoločných pravidlách prevádzky leteckých dopravných služieb v Spoločenstve (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 293, s. 3) zrušilo s účinnosťou od 1. novembra 2008 nariadenie č. 2407/92.

7 Článok 2 nariadenia č. 1008/2008 znie:

„Na účely tohto nariadenia:

…

4. ‚letecká dopravná služba‘ znamená let alebo sériu letov, pri ktorých sa prepravujú cestujúci, náklad a/alebo pošta za odplatu a/alebo v prenájme;

5. ‚let‘ znamená odlet z určitého letiska smerom k určitému cieľovému letisku;

6. ‚miestny let‘ znamená let, ktorý nezahŕňa dopravu osôb, pošty a/alebo tovaru medzi rôznymi letiskami alebo inými oprávnenými pristávacími bodmi;

…“

8 Článok 3 uvedeného nariadenia stanovuje:

„1. Žiadny podnik usadený v Spoločenstve nesmie prepravovať cestujúcich, poštu ani náklad za úhradu a/alebo v prenájme, pokiaľ mu nebola udelená príslušná prevádzková licencia.

Podnik, ktorý spĺňa požiadavky tejto kapitoly, je oprávnený získať prevádzkovú licenciu.

…

3. Bez toho, aby boli dotknuté ďalšie platné ustanovenia právnych predpisov Spoločenstva, vnútroštátnych alebo medzinárodných právnych predpisov, požiadavka byť držiteľom platnej prevádzkovej licencie sa nevzťahuje na tieto kategórie leteckých dopravných služieb:

a) letecké dopravné služby vykonávané bezmotorovým lietadlom a/alebo ultraľahkým motorovým lietadlom a

b) miestne lety.“

9 Článok 2 ods. 2 nariadenia č. 785/2004 stanovuje:

„Toto nariadenie sa nevzťahuje na:

…

g) lietadlá, vrátane klzákov, s maximálnou vzletovou hmotnosťou nižšou ako 500 kg a ultraľahké lietadlá, ktoré:

— sa používajú na neobchodné účely alebo

— sa používajú na miestnu letovú inštruktáž, ktorá nezahŕňa prekročenie medzinárodných hraníc,

pokiaľ ide o poistné záväzky podľa tohto nariadenia týkajúce sa vojnových rizík a terorizmu.“

10 Článok 4 nariadenia č. 864/2007 stanovuje:

„1. Pokiaľ nie je v tomto nariadení ustanovené inak, spravuje sa mimozmluvný záväzok vyplývajúci z civilného deliktu právnym poriadkom krajiny, na území ktorej vznikla škoda, bez ohľadu na to, na území ktorej krajiny došlo ku skutočnosti, ktorá spôsobila škodu, a bez ohľadu na to, na území ktorej krajiny alebo krajín nastali nepriame následky takejto skutočnosti.

2. Ak však osoba, o ktorej sa tvrdí, že je zodpovedná, ako aj poškodená osoba majú svoj obvyklý pobyt v tej istej krajine v čase vzniku škody, civilný delikt sa spravuje právnym poriadkom tejto krajiny.

3. Ak je zo všetkých okolností veci zrejmé, že civilný delikt má zjavne užšiu väzbu s inou krajinou, než je krajina uvedená v odseku 1 alebo 2, uplatní sa právny poriadok tejto inej krajiny. Zjavne užšia väzba s inou krajinou sa môže zakladať najmä na už existujúcom vzťahu medzi stranami, ako napríklad zmluva, ktorý je úzko spojený s predmetným civilným deliktom.“

11 Článok 18 uvedeného nariadenia stanovuje:

„Poškodená osoba môže žalovať priamo poistiteľa zodpovednej osoby na poskytnutie náhrady škody, ak to umožňuje rozhodné právo pre mimozmluvný záväzok alebo rozhodné právo pre poistnú zmluvu.“

12 Podľa článku 1 prvej smernice Rady 73/239/EHS z 24. júla 1973 o koordinácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení vzťahujúcich sa na začatie a vykonávanie priameho poistenia s výnimkou životného poistenia (Ú. v. ES L 228, s. 3; Mim. vyd. 06/001, s. 14), zmenenej a doplnenej smernicou 88/357 (ďalej len „smernica 73/239“):

„1. Táto smernica upravuje začatie a vykonávanie samostatnej zárobkovej činnosti v priamom poistení, vrátane poskytovania pomoci uvedenej v odseku 2, ktorú vykonávajú podnikateľské subjekty usadené na území členského štátu, alebo ktoré sa tam chcú usadiť.

…

3. Klasifikácia činností uvedených v tomto článku podľa odvetví sa nachádza v prílohe.“

13 Článok 5 smernice 73/239 stanovuje:

„Na účely tejto smernice:

…

d) veľké riziká znamenajú:

i) riziká zaradené do odvetví 4, 5, 6, 7, 11 a 12 písmena A prílohy;

…“

14 Príloha uvedenej smernice spresňuje:

„A. Klasifikácia rizík podľa poistných odvetví

…

5. *Letecké dopravné prostriedky*

Všetky škody na leteckých dopravných prostriedkoch. …

11. *Zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou leteckého dopravného prostriedku*

Celá zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou leteckého dopravného prostriedku (vrátane zodpovednosti dopravcu).

…“

15 Článok 7 ods. 1 smernice 88/357 uvádza:

„Právo, ktorým sa spravujú poistné zmluvy, ktorými sú kryté riziká umiestnené v rámci členských štátov sa určí takto:

…

f) V prípade rizík uvedených v článku 5 písm. d) smernice 73/239/EHS si zmluvné strany môžu zvoliť ktorékoľvek právo.

…“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

16 Dňa 30. augusta 2010 pani Prüller-Frey, ktorá mala obvyklý pobyt v Rakúsku, preletela na palube gyroplánu modelu „Calidus“ s maximálnou vzletovou hmotnosťou (MVH) 450 kilogramov, ktorý riadil pán Preiss, nad plantážou *Aloe vera* na účely prípadnej kúpy tejto plantáže.

17 Pred týmto letom sa pán Preiss, ktorý bol vlastníkom gyroplánu, obrátil na pána Brodniga s prosbou, či mu môže pomôcť získať výhodné poistenie. Keďže pán Brodnig, ktorý vyhlásil za svoje bydlisko tak Španielsko, kde žije od roku 2007, ako aj Rakúsko, mal viac nalietaných hodín ako pán Preiss a prémia

sa vypočíta v závislosti od nalietaných hodín, súhlasil s uzavretím poistnej zmluvy a túto zmluvu uzavrel 6. mája 2009 ako držiteľ gyroplánu, o ktorý ide vo veci samej, so spoločnosťou Axa, pričom predmetom tejto zmluvy bolo kombinované poistenie občianskoprávnej zodpovednosti držiteľa tohto gyroplánu a jeho cestujúcich.

18 Táto poistná zmluva uzavretá so spoločnosťou Axa definovala, že predmetný gyroplán sa používa na „komerčné a rekreačné lety, ako aj predvádzacie lety na účely predaja“. Poistná zmluva spresňovala, že na zmluvu sa vzťahuje nemecké právo a o žalobách z poistného vzťahu rozhodujú „vnútroštátne súdy Spolkovej republiky Nemecko“. Táto poistná zmluva však stanovovala, že „právomoc iných súdov, ktorá je kogentne založená podľa nemeckého práva“, nie je touto zmluvou vylúčená.

19 Predmetný gyroplán mal miesto odletu na letisku v Medina Sidonia (Španielsko) a v blízkosti Jerez de la Frontera (Španielsko) mal nehodu.

20 Pani Prüller-Frey, ktorá pri tejto nehode utrpela fyzické zranenia, podala na Landesgericht Korneuburg (Krajinský súd Korneuburgu) žalobu, ktorou navrhovala, aby bola žalovaným uložená povinnosť zaplatiť jej celkovo 142 946,40 eura spolu so 4 % úrokom od 2. októbra 2012, ako aj prevziať spoločnú a nerozdielnu zodpovednosť za každú budúcu škodu súvisiacu s uvedenou nehodou, pričom zodpovednosť pána Brodniga mala byť obmedzená zákonnými limitmi zodpovednosti a zodpovednosť spoločnosti Axa výškou poistnej sumy stanovenej v poistnej zmluve vo veci samej.

21 V rámci konania pred Landesgericht Korneuburg žalovaní spochybňujú príslušnosť rakúskych súdov na rozhodnutie sporu vo veci samej a tvrdia, že na prejednávaný spor treba uplatniť španielske právo, a nie rakúske právo. Domnievajú sa, že možnosť pani Prüllerovej-Freyovej podať priamu žalobu proti spoločnosti Axa závisí od poistnej zmluvy dotknutej vo veci samej. Keďže na túto poistnú zmluvu sa vzťahuje nemecké právo, ktoré zakazuje podanie takejto žaloby, a situácia vo veci samej sa riadi španielskym právom, ktoré konanie o priamej žalobe neupravuje, mala by byť žaloba pani Prüllerovej-Freyovej zamietnutá. Účastníci konania vo veci samej sa však zhodujú na tom, že dotknuté poistenie je povinné a na skutkový stav vo veci samej sa neuplatňuje Montrealský dohovor.

22 Vnútroštátny súd vyjadruje pochybnosti, pokiaľ ide o uplatniteľnosť Montrealského dohovoru na skutkový stav vo veci samej, pretože na základe nariadenia č. 2027/97 sa jeho uplatniteľnosť rozšírila na vnútroštátne lety. Vnútroštátny súd by rád v tomto smere určil režim zodpovednosti, ktorým sa musí riadiť daný skutkový stav, a za predpokladu, že by sa tento dohovor neuplatňoval, aj to, či treba vykladať článok 18 nariadenia č. 864/2007 tak, že umožňuje, aby pani Prüller-Frey podala priamu žalobu proti spoločnosti Axa na základe rozhodného práva pre mimozmluvné záväzky, bez ohľadu na rozhodné právo pre poistnú zmluvu dotknutú vo veci samej, ktoré si zvolili spoločnosť Axa a pán Brodnig.

23 Za týchto okolností Landesgericht Korneuburg rozhodol s ohľadom na svoje pochybnosti v súvislosti so správnym výkladom práva Únie prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:

„1. Majú sa článok 2 ods. 1 písm. a) a písm. c) nariadenia č. 2027/97, článok 3 písm. c) a g) nariadenia (ES) č. 785/2004, ako aj článok 1 ods. 1 Montrealského dohovoru vykladať v tom zmysle, že právo na náhradu škody v prípade poškodenej,

— ktorá bola cestujúcou v lietadle, ktorého miesto odletu a príletu sa nachádzalo na tom istom mieste jedného členského štátu,

— a ktorú pilot prepravoval bezplatne,

— s cieľom pozrieť si z výšky nehnuteľnosť, ktorá bola predmetom plánovaného obchodu,

— a ktorá pri páde lietadla utrpela fyzické zranenia,

treba posudzovať výlučne podľa článku 17 Montrealského dohovoru a vnútroštátne právo sa neuplatní?

2. V prípade kladnej odpovede na prvú otázku, majú sa článok 33 Montrealského dohovoru a článok 67 nariadenia č. 44/2001 vykladať v tom zmysle, že právomoc prejednávať a rozhodovať o nárokoch na náhradu škody, ktoré sú uvedené v prvej otázke, treba posúdiť výlučne podľa článku 33 Montrealského dohovoru?

3. V prípade kladnej odpovede na prvú otázku, majú sa článok 29 Montrealského dohovoru a článok 18 nariadenia č. 864/2007 vykladať v tom zmysle, že bránia takým vnútroštátnym pravidlám, ktoré priznávajú poškodenej osobe uvedenej v prvej otázke oprávnenie podať priamu žalobu proti poistiteľovi zodpovednosti za škodu, ktorú nesie pôvodca škody?

4. V prípade zápornej odpovede na prvú otázku, majú sa článok 7 ods. 1 písm. f) druhej smernice 88/357 a článok 18 nariadenia č. 864/2007 vykladať v tom zmysle, že podmienky priamej žaloby, ktorú podala poškodená osoba uvedená v prvej otázke proti poistiteľovi zodpovednosti za škodu, ktorú nesie pôvodca škody, treba posúdiť podľa právnej úpravy tretieho štátu, ak:

— právny poriadok, ktorý treba uplatniť podľa miesta deliktu, upravuje priamu žalobu vo svojom zákone o poistných zmluvách,

— zmluvné strany poistnej zmluvy uskutočnia voľbu práva v prospech právneho poriadku tretieho štátu,

— podľa ktorého sa uplatní právo toho štátu, v ktorom má poistiteľ svoje sídlo, a

— právny poriadok tohto členského štátu upravuje priamu žalobu aj vo svojom zákone o poistných zmluvách?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

24 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 2 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 2027/97, ako aj článok 1 ods. 1 Montrealského dohovoru vykladať v tom zmysle, že žalobu o náhradu škody, ktorú podala osoba, ktorá bola na palube lietadla s miestom odletu a príletu na tom istom mieste jedného členského štátu a bola prepravovaná bezplatne s cieľom preletieť ponad pozemok patriaci pilotovi lietadla na účely uskutočnenia prevodu nehnuteľností, a pri páde uvedeného lietadle utrpela fyzické zranenia, treba posúdiť výlučne na základe článku 17 Montrealského dohovoru, pričom je vylúčené uplatnenie vnútroštátneho práva.

25 Aby bolo možné odpovedať na túto otázku, treba na úvod určiť, či sa Montrealský dohovor uplatňuje na konanie vo veci samej.

26 V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že podľa článku 1 nariadenia č. 2027/97 toto nariadenie vykonáva príslušné ustanovenia Montrealského dohovoru o preprave cestujúcich a ich batožiny v leteckej doprave a ustanovuje určité dodatočné ustanovenia.

27 Aby bolo možné určiť, či sa Montrealský dohovor uplatňuje na konanie vo veci samej, treba určiť, či táto vec patrí do pôsobnosti nariadenia č. 2027/97.

28 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že článok 1 tohto nariadenia stanovil, že uvedený dohovor sa uplatňuje na prepravu v leteckej doprave v rámci jedného členského štátu.

29 Uvedené nariadenie sa však uplatňuje len na „leteckých dopravcov“ v zmysle článku 2 ods. 1 písm. a) tohto nariadenia, ktorým je letecký dopravný podnik s platnou prevádzkovou licenciou a „leteckých dopravcov spoločenstva“ v zmysle článku 2 ods. 1 písm. b), ktorým je letecký dopravca s platnou prevádzkovou licenciou udelenou členským štátom v súlade s ustanoveniami nariadenia č. 2407/92.

30 V tejto súvislosti z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že na žalovaných sa nevzťahuje pojem „letecký dopravca“ v zmysle článku 2 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 2027/97, lebo nejde o letecký dopravný podnik s platnou prevádzkovou licenciou.

31 Na žalovaných vo veci samej sa však nevzťahuje ani pojem „letecký dopravca spoločenstva“ v zmysle článku 2 ods. 1 písm. b) nariadenia č. 2027/97, lebo nie sú leteckým dopravcom s platnou prevádzkovou licenciou udelenou členským štátom v súlade s ustanoveniami nariadenia č. 2407/92.

32 Toto konštatovanie okrem iného potvrdzujú okolnosti, že let vo veci samej, ktorý bol uskutočnený bezplatne v rámci jedného členského štátu na účely prípadného uskutočnenia prevodu nehnuteľností a nezahŕňal prepravu cestujúcich medzi rôznymi letiskami alebo inými povolenými miestami pristátia, bol „miestnym letom“ v zmysle článku 2 ods. 1 bodu 6 nariadenia č. 1008/2008 a že podľa článku 3 ods. 3 písm. b) tohto nariadenia sa na takýto let nevzťahuje požiadavka byť držiteľom licencie.

33 Za týchto podmienok, keďže žalovaných vo veci samej nemožno považovať za „leteckých dopravcov“ ani *a fortiori* za „leteckých dopravcov spoločenstva“ v zmysle článku 2 ods. 1 písm. a) a b) nariadenia č. 2027/97, prejednávaná vec nepatrí do pôsobnosti tohto nariadenia.

34 V dôsledku toho sa Montrealský dohovor, ktorý sa uplatňuje na lety v rámci jedného členského štátu, len ak tieto lety patria do pôsobnosti nariadenia č. 2027/97, na spor vo veci samej neuplatňuje.

35 Z uvedeného vyplýva, že článok 2 ods. 1 písm. a) a c) nariadenia č. 2027/97, ako aj článok 1 ods. 1 Montrealského dohovoru sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia tomu, aby bola žalobu o náhradu škody, ktorú podala osoba, ktorá bola na palube lietadla s miestom odletu a príletu na tom istom mieste jedného členského štátu a bola prepravovaná bezplatne s cieľom preletieť ponad pozemok patriaci pilotovi lietadla na účely uskutočnenia prevodu nehnuteľností a pri páde uvedeného lietadle utrpela fyzické zranenia, posúdená na základe článku 17 tohto dohovoru.

36 Vzhľadom na zápornú odpoveď na prvú otázku nie je potrebné odpovedať na druhú a tretiu otázku.

O štvrtej prejudiciálnej otázke

37 Svojou štvrtou prejudiciálnou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či článok 18 nariadenia č. 864/2007 umožňuje v takej situácii, o akú ide vo veci samej, podanie priamej žaloby poškodenej osoby proti poistiteľovi zodpovednej osoby v prípade, že takáto žaloba je upravená v rozhodnom práve pre mimozmluvný záväzok, ktorý je základom žaloby o náhradu škody, bez ohľadu na to, čo je stanovené v rozhodnom práve pre poistnú zmluvu, ktoré si zvolili strany tejto zmluvy.

38 S cieľom poskytnúť odpoveď na túto otázku treba pripomenúť, že nemožno vylúčiť, že zodpovednosť za škodu spôsobenú pádom lietadla patrí za určitých okolností do kategórie mimozmluvných záväzkov v zmysle článku 2 nariadenia č. 864/2007.

39 V takom prípade poškodená osoba môže žalovať priamo poistiteľa zodpovednej osoby na poskytnutie náhrady škody, ak, ako vyplýva zo znenia článku 18 nariadenia č. 864/2007, to umožňuje rozhodné právo pre mimozmluvný záväzok alebo rozhodné právo pre poistnú zmluvu.

40 Ako uviedol generálny advokát v bode 75 svojich návrhov, článok 18 nariadenia č. 864/2007 nepredstavuje kolíznu normu z hľadiska hmotného práva uplatniteľného na určenie povinnosti prináležiacej poistiteľovi alebo osobe poistenej podľa poistnej zmluvy.

41 Tento článok len umožňuje podanie priamej žaloby v prípade, že jeden zo zákonov, ktoré vymenúva, poskytuje takúto možnosť.

42 Právo poškodeného uplatniť svoj nárok priamo voči poistiteľovi zodpovednej osoby pritom nemá žiaden vplyv na zmluvné záväzkové vzťahy strán dotknutej poistnej zmluvy. Rovnako platí, že voľba práva rozhodného pre túto zmluvu, ktorú uskutočnili zmluvné strany, nemá vplyv na právo tohto poškodeného podať priamu žalobu podľa rozhodného práva pre mimozmluvný záväzok.

43 V dôsledku toho, aby bolo možné určiť, či mohla pani Prüller-Frey v prejednávanej veci uplatniť svoj nárok priamo voči spoločnosti Axa, prináleží vnútroštátnemu súdu zistiť, či možno takúto žalobu podať podľa rozhodného práva pre mimozmluvný záväzok, o ktorý ide vo veci samej, určeného podľa článku 4 nariadenia č. 864/2007, alebo práva rozhodného pre poistnú zmluvu uzatvorenú medzi spoločnosťou Axa a pánom Brodnigom.

44 V tejto súvislosti rozhodné právo pre predmetnú poistnú zmluvu nemôže brániť tomu, aby bola prípadne podaná priama žaloba na základe rozhodného práva pre mimozmluvné záväzky.

45 Z uvedeného vyplýva, že článok 18 nariadenia č. 864/2007 sa má vykladať v tom zmysle, že v takej situácii, o akú ide vo veci samej, umožňuje podanie priamej žaloby poškodenej osoby proti poistiteľovi zodpovednej osoby v prípade, že takáto žaloba je upravená v rozhodnom práve pre mimozmluvný záväzok, ktorý je základom žaloby o náhradu škody, bez ohľadu na to, čo je stanovené v rozhodnom práve pre poistnú zmluvu, ktoré si zvolili strany tejto zmluvy.

O trovách

46 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

1. **Článok 2 ods. 1 písm. a) a c) nariadenia Rady (ES) č. 2027/97 z 9. októbra 1997 o zodpovednosti leteckého dopravcu pri preprave cestujúcich a ich batožiny v leteckej doprave, zmeneného a doplneného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 889/2002 z 13. mája 2002 a článok 1 ods. 1 dohovoru o zjednotení niektorých pravidiel pre medzinárodnú leteckú dopravu uzavretého v Montreale 28. mája 1999 a schváleného v mene Európskej únie rozhodnutím Rady 2001/539/ES z 5. apríla 2001 sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia tomu, aby bola žaloba o náhradu škody, ktorú podala osoba, ktorá bola na palube lietadla s miestom odletu a príletu na tom istom mieste jedného členského štátu a bola prepravovaná bezplatne s cieľom preletieť ponad pozemok patriaci pilotovi lietadla na účely uskutočnenia prevodu nehnuteľností a pri páde uvedeného lietadle utrpela fyzické zranenia, posúdená na základe článku 17 tohto dohovoru.**

2. **Článok 18 nariadenia (ES) č. 864/2007 Európskeho parlamentu a Rady z 11. júla 2007 o rozhodnom práve pre mimozmluvné záväzky (RÍM II) sa má vykladať v tom zmysle, že v takej situácii, o akú ide vo veci samej, umožňuje podanie priamej žaloby poškodenej osoby proti poistiteľovi zodpovednej osoby v prípade, že takáto žaloba je upravená v rozhodnom**

práve pre mimozmluvný záväzok, ktorý je základom žaloby o náhradu škody, bez ohľadu na to, čo je stanovené v rozhodnom práve pre poistnú zmluvu, ktoré si zvolili strany tejto zmluvy.

Podpisy